

1.3 Subiectul 15. Cu privire la aprobarea Avizului la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător (excluderea de sub incidența Legii 131 a controalelor efectuate de către inspectia muncii)

OZ din 21.08.2013

Recomandăm avizarea negativă excluderii controalelor efectuate de către inspectia muncii în baza legii 131.

Legea nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător are drept scop consolidarea cadrului juridic și instituțional în domeniul efectuării controlului de stat asupra activității de întreprinzător, prin reglementarea strictă a organizării și desfășurarea controlului, stabilirii principiilor fundamentale, precum și determinarea procedurii de efectuare a controlului. Aceasta inițiativa nu este binevenită și poate să creeze precedent pentru propuneri similare din partea altor organe de control. În asemenea caz, legea respectivă nu va avea nici un efect.

Proiectul de lege nr.252 din 14.06.2013 pentru modificarea și completarea Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr.131 din 08.06.2012 (art.1) are ca scop excluderea controalelor în domeniul muncii, securității și sănătății muncii de sub sfera de activitate a prevederilor Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. În varianta în care acest proiect de lege a fost înaintat spre examinare, considerăm că acesta este inoportun. Însă, înaintarea unei astfel de inițiative denotă, că domeniul “controlului de stat” are multe neajunsuri și neclarități, ce urmează să fie analizate minuțios și de venit ulterior cu soluții.

Pe de o parte, argumentele autorului inițiativei legislative sînt juste, deoarece raporturile în domeniul muncii, securității și sănătății muncii nu se încadrează în raporturile ce se referă la activitatea de întreprinzător, ori Legea nr.131 din 08.06.2012 reglementează controlul de stat nemijlocit asupra activității de întreprinzător (art.1, alin.(1) din legea nr.131 din 08.06.2012). În conformitate cu prevederile art.1 alin.(2) din Legea nr.140 din 10.05.2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, ca organ de control asupra respectării actelor legislative și a altor acte normative în domeniul muncii este Inspectoratul de Stat al Muncii. Reieșind din competențele acestuia, Inspectoratul exercită control de stat la întreprinderi, instituții și organizații, cu orice tip de proprietate și formă juridică de organizare, la persoane fizice care angajează salariați, precum și în autoritățile administrației publice centrale și locale, denumite în continuare angajatori. Din nou observăm, că în aria de competență a Inspectoratului de Stat al Muncii nu intră activitatea de întreprinzător, ci raporturile din domeniul muncii. Mai mult ca atît, Inspectoratul controlează așa entități ca “instituții”, „autoritățile administrației publice centrale și locale”, care după natura lor nicidecum nu prestează activitate de întreprinzător.

Pe de altă parte, adoptarea proiectului de lege va constitui un „precedent” periculos și pentru alte organe abilitate cu funcții de control, care cad sub incidența Legii nr.131 din 08.06.2012. Plus la aceasta, trebuie de menționat, că unele argumente invocate de autor în nota

informativă la proiectul de lege în cauză nu sînt relevante. Spre exemplu, nu pot fi reținute argumentele precum că prevederile legii nr.131 din 08.06.2012 creează dificultăți nejustificate în realizarea procedurilor de control exercitate de Inspekția Muncii și conduc la diminuarea operativității activităților de inspekție, la reacții întîrziate în situații de încălcare flagrantă a legislației sau prejudicierii drepturilor, securității sau sănătății cetățenilor. Ori legea nr.131 din 08.06.2012 conține suficiente mecanisme de intervenție a organelor de control în „situații urgente”, prin intermediul “controalelor inopinate”, cu condiția respectării unor condiții prealabile.

De remarcă, că legea nr.131 din 08.06.2012 a intrat în vigoare la începutul anului 2013, adică are o perioadă scurtă de implementare. În acest sens, organele abilitate au obligația de a monitoriza și evalua implementarea actelor legislative. În acest proces un rol important îl are și societatea civilă. În conformitate cu prevederile art.50, art.51 din Legea nr.780 din 2001 privind actele legislative, organele de specialitate ale Parlamentului și de alte organe responsabile de sistematizarea legislației au obligația de reexaminare a actelor legislative, cel puțin o dată la 2 ani, ce constă în analiza conținutului lor pentru evaluarea eficienței juridice la etapa respectivă de dezvoltare a relațiilor sociale. Printre etapele reexaminării actelor legislative notăm: b) examinarea fiecărui act în parte din punctul de vedere al actualității și eficienței; existenței de paralelisme sau contradicții cu alte acte legislative; existenței de lacune în reglementări; posibilității de concentrare a unor reglementări dispersate; determinării caracterului desuet al actului sau al unor prevederi ale lui.

Soluțiile alternative pentru asigurarea condițiilor mai bune a salariaților și pentru a reduce fenomenul plăților neformale sau in plic pot include: 1) consolidarea instituției de plîngerii individuale pentru nerespectarea condițiilor garantate salariaților, 2) instituirea procedurilor de ombudsman pentru raporturile salariale care prin metode de negociere să găsescă rezolvarea problemelor, 3) promovarea campaniilor de informare pentru părțile vizate, 4) instituirea instrumentului de evaluare conformității condițiilor de muncă recomandate și supravegheate de către reprezentanții industriilor, 5) elaborarea instrumentului de evaluare a riscurilor pentru salariații în vederea realizării argumentate și inteligenete a inspekțiilor în domeniului raporturilor muncii.

(în baza contribuțiilor Agendei Naționale de Business, AmCham și CReDO)